

**RADA MIEJSKA
W LUBINIE**

**UCHWAŁA NR XXXVII/348/18
RADY MIEJSKIEJ W LUBINIE
z dnia 27 lutego 2018r.**

w sprawie przyjęcia gminnego programu wspierania rodziny dla miasta Lubina

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2017r. poz. 1875 z późn. zm.) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2017r. poz. 697 z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się „Gminny Program Wspierania Rodziny dla miasta Lubina na lata 2018-2020” w brzmieniu, jak załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Lubina.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Bogusława Połocka

**Gminny Program Wspierania Rodziny
dla miasta Lubina**

na lata 2018 – 2020

SPIS TREŚCI:

Wstęp	
I. Podstawa opracowania Programu	4
II. Diagnoza sytuacji społeczno-demograficznej rodzin – wybrane elementy ...	4
III. Cele Programu, zadania i mierniki realizacji	10
IV. Zakładane efekty	14
V. Finansowanie Programu	14
VI. Adresaci Programu	14
VII. Podmioty uczestniczące w realizacji Programu	14
VIII. Monitoring realizacji Programu	15

Wstęp

Rodzina funkcjonująca prawidłowo zapewnia dzieciom właściwy rozwój społeczny, intelektualny i emocjonalny, a doświadczenia gromadzone w procesie dorastania pozwalają skutecznie przeciwdziałać niepowodzeniom i kryzysom. Zadania wychowawcze realizowane konsekwentnie i w oparciu o system wartości owocują u dzieci poczuciem bezpieczeństwa oraz wysokiej samooceny. Rzeczywistość jednak stawia na drodze rodziny wiele nieprzewidywalnych zdarzeń losowych takich jak, np. śmierć członka rodziny, kryzysy (bezrobocie, ubóstwo, uzależnienia), problemy wychowawcze. Dezintegrujące są również niski poziom kulturalny, intelektualny i moralny dorosłych, niezaradność życiowa, brak stabilizacji zawodowej oraz zaniedbywanie obowiązków opiekuńczych względem dzieci. W momencie pojawienia się dysfunkcji – gmina, instytucje i służby społeczne zobowiązane są wspierać rodzinę, świadczyć specjalistyczną pomoc i podejmować konkretne naprawcze działania w celu utrzymania spójności rodziny. Z powodu braku odpowiednich zasobów poznawczych rodzice mogą przeżywać trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Aby odpowiednio pomóc dziecku należy skupić się głównie na predyspozycjach opiekunów i wskazać możliwości rozwiązania kryzysów. Wsparcie powinno mieć charakter profilaktyczny i być wdrażane możliwie najwcześniej w procesie rozwoju dziecka. Działania ukierunkowane są na utrzymanie pełnej rodziny, aby maksymalnie zminimalizować ryzyko umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 ma na celu zapewnienie jednolitego systemu wsparcia lubińskich rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, a co za tym idzie, przywrócenie opiekunom zdolności do prawidłowego sprawowania tych funkcji. Jego realizacja obejmować będzie różnorodne formy pracy oraz zapewnienie pomocy w opiece nad dziećmi, ze szczególnym uwzględnieniem wzmocnienia roli rodziny.

Zapisy Programu są spójne z aktami ustawodawstwa krajowego i lokalnego, w tym z głównym przesłaniem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lubina na lata 2014-2020, które koncentruje się na rodzinie poprzez realizację takich celów jak: „Budowa systemu wsparcia rodziny ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży”, „Aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym” i Tworzenie zintegrowanego systemu rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy domowej”. **Wobec powyższego założeniami Programu – podobnie jak w latach ubiegłych – jest przede wszystkim wsparcie rodziny biologicznej (naturalnej) w wypełnianiu jej podstawowych funkcji, ale też motywowanie do podejmowania pracy nad poprawą swojej sytuacji życiowej, a w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin – podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych. Wzmacnianie kompetencji wychowawczych rodziców jest nieodzownym elementem pracy z rodziną. Oczekiwany efekt realizacji Programu jest pozostanie dziecka w środowisku rodzinnym, a w sytuacji gdy zostało ono jednak umieszczone w pieczy zastępczej – możliwie szybki powrót do rodziny biologicznej.**

I. Podstawa prawna działań zawartych w Programie.

Program będzie realizowany w szczególności w oparciu o następujące przepisy:

- 1) ustawę z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- 2) ustawę z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”
- 3) ustawę z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej;
- 4) ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- 5) ustawę z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- 6) ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- 7) ustawę z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- 8) ustawę z dnia 4 lutego 2011r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3;
- 9) ustawę z dnia z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych;
- 10) ustawę z dnia z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- 11) ustawę z dnia 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych;
- 12) ustawę z dnia 25 lutego 1964r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy;
a także
- 13) Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lubina na lata 2014-2020;
- 14) Gminne Programy: Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii; Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy.

II. Diagnoza sytuacji społeczno-demograficznej rodzin – wybrane elementy.

Wybrane informacje o Lubinie i jego mieszkańcach.

Lubin to dynamicznie rozwijające się miasto, będące znaczącym ośrodkiem Legnicko – Głogowskiego Okręgu Miedziowego. Jest siedzibą władz samorządowych: miasta, gminy wiejskiej i powiatu. Szeroko reprezentowane są organizacje społeczne, kulturalne oraz sportowe.

Tabela nr 1. Struktura wiekowa mieszkańców Lubina w latach 2014-2017. Stan na dzień 31 grudnia (p.stały).

<i>Wiek mieszkańców Lubina w latach</i>	<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>
0-6	4.378	4.280	4.160	4.096
7-15	5.722	5.827	5.916	5.955
16-19	2.559	2.373	2.272	2.225
20-60 (kobiety)	20.968	2.0368	19.702	19.111
20-65 (mężczyźni)	22.709	22.052	21.316	20.629
60 i więcej (kobiety)	10.629	11.034	11.428	11.795
65 i więcej (mężczyźni)	5.097	5.413	5.707	6.008

Źródło: Urząd Miejski w Lubinie

W strukturze wiekowej ludności miasta Lubina zauważalny jest proces zwiększania się grupy osób w wieku poprodukcyjnym (2014-21,8%; 2017-25,5%). Na stałym poziomie kształtuje się liczba dzieci i młodzieży poniżej 19 roku życia (2014-17,6%; 2017-17,6%). Najliczniejszą grupę stanowią osoby w wieku produkcyjnym, blisko 57% ogólnej liczby mieszkańców (2014-60,6%; 2017-56,9%).

Tabela nr 2. Zawieranie małżeństw i rozwody w latach 2014-2017.

<i>Liczba małżeństw/rozwodów</i>	<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>
małżeństwa	551	510	498	439
rozwoy	206	od 2015r. nie jest prowadzona ewidencja w tym zakresie		

Źródło: Urząd Miejski w Lubinie

Sytuacja materialna rodzin.

W mieście dość prężnie działają przedsiębiorstwa/firmy z branży budowlanej, transportowej, odzieżowej oraz usługowej. Dominuje jednak przemysł miedziowy i przedsiębiorstwa z nim powiązane.

Bezrobocie, w porównaniu do poprzednich lat, jest dużo mniejsze, także biorąc pod uwagę sytuację w regionie i kraju, co obrazuje tabela nr 3.

Tabela nr 3. Poziom i stopa bezrobocia na tle kraju, województwa i powiatu. Stan na dzień 31 grudnia 2017r.

<i>Obszar</i>	<i>Bezrobotni zarejestrowani w PUP (w tys.)</i>	<i>Stopa bezrobocia w % (do aktywnych zawodowo)</i>
Polska	1.081,70	6,6
Województwo dolnośląskie	68,8	5,7
Powiat Lubiński	1,8	4,9
Miasto Lubin	1,1	brak danych

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Lubinie.

Edukacja.

Zadania z zakresu wychowania i edukacji dzieci i młodzieży wypełniają przedszkola oraz szkoły na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym.

W mieście wszystkie oświatowe placówki publiczne prowadzone są przez Gminę Miejską Lubin. Należą do nich: 13 przedszkoli, 9 szkół podstawowych i 6 ponadpodstawowych (uczniowie II i III klas dotychczasowych gimnazjów kontynuują naukę w tych szkołach).

Ponadto na terenie miasta znajdują się jednostki niepubliczne stanowiące uzupełnienie oferty edukacyjnej (m.in.: 7 przedszkoli, Społeczna Szkoła Podstawowa z II i III klasami gimnazjalnymi, Salezjańska Szkoła Podstawowa z II i III klasami gimnazjalnymi oraz Salezjańskie Liceum Ogólnokształcące).

Szkolnictwo wyższe jest reprezentowane przez Uczelnię Zawodową Zagłębia Miedziowego. Dodatkowo zadania opiekuńczo-wychowawcze wobec najmłodszych lubinian wypełniają miejskie żłobki i ośrodek wsparcia.

Tabela nr 4. Liczba dzieci i młodzieży uczęszczających do lubińskich gminnych placówek oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych w latach 2014-2017. Stan na dzień 31 grudnia.

<i>gminne placówki</i>	<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>
żłobki	240	207	225	226
ośrodek wsparcia	23	24	28	23
przedszkola	2.257	2.074	2.334	2.313
szkoły podstawowe	4.375	4.750	4.392	5.040
gimnazja	1.871	1813	1803	1.253
szkoły ponadgimnazjalne	3.381	3.280	3.105	2.845

Źródło: Urząd Miejski w Lubinie, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie.

Kultura, sport i rekreacja.

Zróżnicowaną ofertę kulturalną, sportową i rekreacyjną przedstawiają Centrum Kultury „MUZA”, Młodzieżowy Dom Kultury, Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe”, Regionalne Centrum Sportowe sp. z o.o., Park Wrocławski – Centrum Edukacyjno-Przyrodnicze. W Lubinie odbywają się imprezy o zasięgu lokalnym, krajowym i międzynarodowym. Życie sportowe miasta organizują m.in.: Regionalne Centrum Sportowe i Międzyzakładowy Klub Sportowy „Zagłębie Lubin”.

Baza sportowa miasta to: stadion piłkarski dla 16.300 widzów, stadion lekkoatletyczno-piłkarski, nowoczesna hala widowiskowo-sportowa, lodowisko sztucznie chłodzone z torem do jazdy szybkiej, kręgielnie, siłownie, korty tenisowe, wieża wspinaczkowa, basen otwarty i baseny kryte, skate park, hale i sale gimnastyczne w każdej szkole.

Miasto posiada rozbudowaną sieć ścieżek rowerowych łączących poszczególne osiedla i będących częścią turystycznych szlaków rowerowych powiatu lubińskiego.

Pomoc społeczna na rzecz rodziny.

W 2017r. świadczenia z pomocy społecznej bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania udzielono 1.365 osobom z 1.061 rodzin (o łącznej liczbie 1.957 osób w tych rodzinach), co stanowi 2,8 % w stosunku do ogółu mieszkańców. Wyłącznie pracą socjalną objęto 704 rodzin. Pomoc udzielana jest ze względu na trudne sytuacje życiowe osób/rodzin, powstałe z przyczyn wymienionych w ustawie o pomocy społecznej, których te osoby nie są w stanie przezwyciężyć wykorzystując własne możliwości, uprawnienia czy zasoby. Rodziny pozostawione bez wsparcia w mniejszym stopniu radzą sobie z niekorzystnymi zjawiskami takimi jak: nietrwałość związków małżeńskich, samotne rodzicielstwo, brak umiejętności i wzorców wychowawczych względem młodego pokolenia czy zrywanie więzi międzypokoleniowych (związane z tempem zmian cywilizacyjnych). Efektem są dalsze niepokojące zjawiska występujące wśród dzieci i młodzieży tj. wzrost przestępczości, agresja, różnego rodzaju uzależnienia. Część osób dotkniętych problemami, których nie udaje się im pokonać własnymi siłami, zgłasza się o pomoc do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie. Odpowiednie wsparcie udzielane jest po dokładnym rozpoznaniu sytuacji i potrzeb osoby/rodziny oraz możliwości Ośrodka.

Tabela nr 5. Korzystający z pomocy społecznej. Porównanie lat 2014 i 2017. Stan na dzień 31 grudnia.

Powody	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach	
	2014	2017	2014	2017
Ubóstwo	942	697	1.994	1.234
Sieroctwo	0	0	0	0
Bezdomność	100	71	107	85
Potrzeba ochrony macierzyństwa w tym: wielodzietność	141 81	85 40	632 429	363 206
Bezrobocie	576	273	1.420	646
Niepełnosprawność	629	562	1.138	913
Długotrwała lub ciężka choroba	831	745	1.546	1.208
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	294	153	879	275
w tym: - rodziny niepełne	232	90	655	102
- rodziny wielodzietne	52	19	293	96
Przemoc w rodzinie	22	31	70	96
Alkoholizm	136	132	209	194
Narkomania	17	14	22	29
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	27	16	32	19
Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze	0	0	0	0
Zdarzenie losowe	1	2	1	4
Sytuacja kryzysowa	6	0	13	0

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie.

Prawo do większości świadczeń przysługuje z powodu niekorzystnej sytuacji dochodowej osoby/rodziny, przez którą należy rozumieć dochody mieszczące się poniżej ustawowego progu, tj. 634zł w przypadku osoby samotnie gospodarującej i 514zł w przypadku osoby w rodzinie. Ubóstwo jest nadal dominującym powodem, dla którego rodziny objęte były pomocą społeczną w 2017, jak również latach poprzednich. Inne główne przyczyny udzielania pomocy to: długotrwała i ciężka choroba, niepełnosprawność i bezrobocie.

Wg danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, w 2017r. Pomocą objęto 522 rodziny z dziećmi (do 18 r.ż.), z tego 103 wielodzietne, 332 niepełne. W 234 rodzinach, w których wychowuje się 397 dzieci (372 do 16 r.ż. i 25 do 18 r.ż.) występuje problemem przemocy.

Tabela nr 6. Struktura rodzin z dziećmi objętych pomocą MOPS. Stan na 31 grudnia 2017r.

<i>Struktura rodzin</i>	<i>Liczba rodzin</i>	<i>Liczba osób w tych rodzinach</i>
Rodziny z 1 dzieckiem	227	532
Rodziny z 2 dzieci	192	640
Rodziny z 3 dzieci i więcej	103	514

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie

Zidentyfikowane problemy społeczne rodzin korzystających z pomocy MOPS w Lubinie oraz analiza zgromadzonych danych pozwoliła na określenie adresatów, kierunków działań i priorytetów do realizacji na najbliższe 3 lata.

Praca z rodziną.

Rodzicom przeżywającym trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej gmina zapewnia wsparcie w formie bezpośredniej pracy z rodziną, w jej miejscu zamieszkania. Wszystkie niepokojące sygnały w tym zakresie są dokładnie rozpoznawane i po ich potwierdzeniu pracownicy socjalni podejmują współpracę, prowadząc pracę socjalną z rodziną. Jeżeli powyższe działania okazują się niewystarczające, do rodziny kierowany jest asystent, wyznaczony zgodnie z postanowieniem sądu opiekuńczego bądź z inicjatywy MOPS.

Asystentura rodziny to kompleksowe działanie polegające na towarzyszeniu z zachowaniem profesjonalnych relacji. Towarzyszenie to opiera się na indywidualnym podejściu do sytuacji osoby wspieranej w czasie, jakiego ona potrzebuje, aby dokonać zmian w swoim życiu, na nowo odzyskać wiarę we własne siły i włączyć się aktywnie w życie społeczne. Istotą towarzyszenia, które jest odmienne od innych metod w poradnictwie rodzinnym czy zawodowym, jest zapewnienie indywidualności przez poszukiwanie rozwiązań dostosowanych do potrzeb konkretnej osoby oraz uczestniczenie w ich wdrażaniu w środowisku życia klienta. Podstawą tej metody jest współdziałanie, tzw. „wspólne wędrowanie” asystenta i osoby wspieranej, oparte na wymianie myśli i budowaniu wzajemnego zaufania.

Asystent we współczesnej praktyce pracuje zazwyczaj z rodziną z wieloma problemami, nie tylko trudnościami wychowawczymi, ale także dotyczącymi m.in.: ubóstwa,

długotrwałego bezrobocia, zagrożenia bezdomnością, długotrwałej choroby, niepełnosprawności, konfliktów małżeńskich, problemów szkolnych dzieci, zachowań przestępczych, uzależnienia od narkotyków i alkoholu, przemocy.¹

Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowanie dzieci; aktywne wspieranie rodziny wychowującej dzieci, w tym pomoc rodzinom w odzyskaniu władzy rodzicielskiej, o ile będzie to zasadne.

Wspieranie rodziny polega w szczególności na:

- analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
- rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
- podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- pomocy w integracji rodziny,
- przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- dążeniu do reintegracji rodziny.

Tabela nr 7. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta wyznaczonego przez MOPS w Lubinie.

<i>Rok</i>	<i>Liczba rodzin</i>	<i>Liczba dzieci w rodzinach</i>	<i>Zakończenie asystentury/ monitoring rodziny</i>
2016	72	151	7
2017	89	204	3

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie

W sytuacji zagrożenia dobra dziecka, na podstawie postanowienia sądu, dzieci umieszczane są w pieczy zastępczej w formie rodzinnej (rodziny zastępcze, rodzinny dom dziecka) lub instytucjonalnej (głównie placówki opiekuńczo – wychowawcze). Od 2012 roku Gmina ponosi koszty utrzymania takich dzieci, w zależności od czasu pobytu, w wysokości 10, 30 lub 50% wydatków ponoszonych na opiekę i wychowanie. Poniższa tabela przedstawia sytuację z okresu dwóch ostatnich lat:

Tabela nr 8. Liczba podmiotów sprawujących pieczę nad dziećmi i liczba dzieci umieszczonych w tych podmiotach.

<i>Formy pieczy</i>	<i>Liczba podmiotów</i>		<i>Liczba dzieci w tych podmiotach</i>	
	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>
Rodzinna piecza zastępcza	140	139	176	192
Instytucjonalna piecza zastępcza	4	4	55	62
Zakłady opiekuńczo-lecznicze	3	3	4	4

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lubinie

Uzależnienia od środków psychoaktywnych, przemoc w rodzinie.

Właściwe funkcjonowanie rodziny, zwłaszcza wyznaczanie granic i norm, jest jednym z zasadniczych czynników chroniących dziecko przed uzależnieniami. Dziecko, które

¹ I. Krasiejko „Asystentura rodziny, Rekomendacje metodyczne i organizacyjne”, Wydawnictwo Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2016.

najpierw poznaje i rozumie obowiązki, a dopiero później prawa, lepiej funkcjonuje społecznie. Niewydolność wychowania środowiska rodzinnego zwiększa ryzyko uzależnienia od substancji chemicznych.

Uzależnienie od substancji psychoaktywnej jest jednym z dramatycznych skutków jej używania (...). Możemy (...) mówić o drodze do uzależnienia, traktując samo używanie substancji jako nadużywanie lub zachowanie ryzykowne, gdyż w pewnych określonych warunkach prowadzi ono do uzależnienia. Na warunki te składają się takie elementy, jak: częstotliwość używania, ilość wprowadzanej do organizmu substancji, drobne różnice w stylu używania, a także indywidualne cechy używającego oraz kontekst społeczny tego używania.

Przewlekłe przyjmowanie substancji psychoaktywnych powoduje wzmożoną agresywność, drażliwość, kłopoty w kontrolowaniu własnych stanów emocjonalnych.²

Na przestrzeni ostatnich lat utrzymuje się dość znaczna liczba rodzin, którym udzielono pomocy z powodu alkoholizmu i narkomanii. Dlatego też praca z rodziną koncentruje się na wyeliminowaniu złych czynników powodujących niewłaściwe funkcjonowanie w środowisku, udzielaniu wsparcia i porad, kierowaniu do specjalistów w celu podjęcia leczenia odwykowego.

W rodzinach objętych wsparciem MOPS, występują ponadto zachowania przemocowe. W 2017r. nastąpił wzrost liczby rodzin, wobec których prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty”. Pracownicy socjalni i asystenci uczestniczą w posiedzeniach grup roboczych, diagnozują sytuację kryzysową rodziny i ustalają plan pomocy. Działania pracowników koncentrują się głównie na ochronie dzieci doznających przemocy.

Tabela nr 9. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu alkoholizmu i narkomanii oraz przemocy.

Rok	Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu:	
	alkoholizmu i narkomanii	przemocy
2014	153	22
2015	114	20
2016	120	22
2017	146	31

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie

III. Cele Programu, zadania i mierniki realizacji.

Na podstawie dokonanej diagnozy sytuacji rodzin w Lubinie oraz obowiązującego stanu prawnego zdefiniowano cel główny programu:

Stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku biologicznej rodziny oraz wspierania rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo wychowawczych.

² M. Jędrzejko „Współczesne teorie i praktyka profilaktyki uzależnień chemicznych i niechemicznych”, Fundacja PEDAGOGIUM, Oficyna Wydawnicza ASPRA-JR, Warszawa 2009.

Dla osiągnięcia celu głównego wyznacza się cele szczegółowe:

1. **Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.**
2. **Podjęcie działań interdyscyplinarnych, mających zapobiegać sytuacjom kryzysowym lub pomagać w rozwiązywaniu już istniejących.**
3. **Podjęcie działań profilaktycznych i edukacyjnych sprzyjających umacnianiu rodziny i wypełnianiu przez nią roli opiekuńczo-wychowawczej. Promowanie wartości rodziny.**
4. **Wzmacnianie kompetencji służb pracujących na rzecz rodziny i dziecka, pogłębianie współpracy interdyscyplinarnej.**

Zadania do realizacji.

Cel: Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.

1. Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.

Wskaźniki realizacji zadania: liczba osób i rodzin objętych świadczeniami z pomocy społecznej oraz innymi świadczeniami: wychowawczym, rodzinnym, rodzicielskim, z funduszu alimentacyjnego, dodatkiem mieszkaniowym i energetycznym, specjalistycznymi usługami opiekuńczymi, stypendium socjalnym.

2. Objęcie dożywianiem dzieci wymagających tej pomocy.

Wskaźniki realizacji zadania: liczba dzieci, którym zapewniono posiłek w miejskich placówkach oświatowych oraz żłobkach i ośrodkach wsparcia, liczba rodzin z dziećmi korzystających z Programu Operacyjnego Pomocy Żywnościowej (FEAD).

3. Zapewnienie dofinansowania pobytu dzieci w pieczy zastępczej.

Wskaźniki realizacji zadania: liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, wysokość kwoty przeznaczonej na pobyt dzieci w poszczególnych formach pieczy zastępczej.

Cel: Podjęcie działań interdyscyplinarnych, mających zapobiegać sytuacjom kryzysowym lub pomagać w rozwiązywaniu już istniejących.

1. Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne w zakresie problemów wychowawczych, rodzinnych i małżeńskich. Pomoc prawna, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego.

Wskaźniki realizacji zadania: liczba udzielonych porad.

2. Kształtowanie kompetencji rodziców w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, wychowywania i opieki oraz dbania o zdrowie (m.in. warsztaty, zajęcia, Szkoła dla rodziców).

Wskaźniki realizacji zadania: liczba szkoleń (warsztaty, zajęcia psychospołeczne, szkoła dla rodziców), liczba uczestników szkoleń.

3. Zapobieganie uzależnieniom od środków psychoaktywnych.

Wskaźniki realizacji zadania: liczba porad i konsultacji z psychologiem i terapeutą w rodzinach z problemem uzależnień, organizacja co najmniej 1 grupy dla osób uzależnionych i współuzależnionych, liczba działań profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, liczba spotkań psychoedukacyjnych dla dzieci i młodzieży (wraz z liczbą uczestników).

4. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Wskaźniki realizacji zadania: liczba uruchomionych procedur „Niebieskie Karty” w rodzinach z dziećmi, liczba grup roboczych pracujących z rodzinami, w których wychowują się dzieci, liczba rodzin, w których podjęte działania doprowadziły do ustania przemocy.

5. Monitorowanie sytuacji dzieci i rodzin dysfunkcyjnych.

Wskaźniki realizacji zadania: liczba rodzin objętych pracą socjalną i monitoringiem pracowników socjalnych, liczba rodzin objętych wsparciem nauczycieli i pedagogów szkolnych, liczba dzieci w tych rodzinach.

6. Praca środowiskowa promująca właściwe wzorce rodziny.

Wskaźniki realizacji zadania: liczba rodzin objętych wsparciem asystenta, liczba rodzin objętych monitorowaniem funkcjonowania po zakończeniu pracy z rodziną, liczba dzieci w tych rodzinach.

Cel: Podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych sprzyjających umacnianiu rodziny i wypełnianiu przez nią roli opiekuńczo-wychowawczej. Promowanie wartości rodziny.

1. Promowanie pozytywnego wzorca relacji rodzinnych, podziału ról w rodzinach, porozumiewania się bez przemocy.

Wskaźniki realizacji zadania: liczba zajęć w szkołach dot. przeciwdziałania przemocy, świadomego planowania rodziny, itp., liczba zajęć dla rodziców dot. np. umiejętności społecznych, zastępowania agresji.

2. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielenia pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów, w tym wychowawczych.

Wskaźniki realizacji zadania: dystrybucja informatorów, ulotek, plakatów, broszur, aktualizacja informacji na stronach internetowych.

3. Wspieranie integracji rodziny w czasie wolnym.

Wskaźniki realizacji zadania: liczba nieodpłatnych imprez dla rodzin z dziećmi.

4. Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży poprzez umożliwienie ciekawego i twórczego spędzania czasu wolnego.

Wskaźniki realizacji zadania: liczba zorganizowanych zajęć sportowych, profilaktycznych lub kulturalnych w czasie wolnym od zajęć szkolnych.

5. Preferencje dla rodzin wielodzietnych, o niskich dochodach i posiadających niepełnosprawne dziecko.

Wskaźniki realizacji zadań: liczba rodzin, które skorzystały z uprawnienia do 50% zniżki za pobyt dziecka w żłobku, liczba rodzin korzystających z Karty Dużej Rodziny.

6. Pomoc w integracji ze środowiskiem poprzez aktywizację zawodową bezrobotnych rodziców.

Wskaźniki realizacji zadania: liczba osób wychowujących dzieci, które przystąpiły do programu prac społecznie użytecznych lub Programu Aktywizacja i Integracja.

Cel: Wzmacnianie kompetencji służb pracujących na rzecz rodziny i dziecka, pogłębianie współpracy interdyscyplinarnej.

1. Systematyczne doszkalcenie się przedstawicieli podmiotów realizujących Program, w tym pracowników socjalnych, asystentów rodziny, psychologów, terapeutów i pedagogów szkolnych.

Wskaźniki realizacji zadania: liczba szkoleń, liczba uczestników szkoleń.

2. Realizacja cyklicznych spotkań przedstawiciela MOPS z pedagogami szkolnymi prowadzącymi Szkolne Grupy Profilaktyczne.

Wskaźniki realizacji zadania: liczba spotkań, liczba uczestników.

3. Współpraca instytucji pracujących na rzecz rodziny.

Wskaźniki realizacji zadania: liczba podmiotów współpracujących na rzecz rodziny, liczba informacji do Sądu Rejonowego dotyczących sytuacji dziecka w rodzinie, liczba posiedzeń dotyczących oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.

4. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i instytucjami kościelnymi na rzecz rodziny.

Wskaźniki realizacji zadania: liczba współpracujących podmiotów.

IV. Zakładane efekty.

Zintensyfikowanie działań wobec rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, których zakładanym efektem będzie:

- ograniczenie wzrostu liczby dzieci kierowanych do różnych form pieczy zastępczej,
- zwiększenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych oraz motywowanie do wprowadzania zmian wpływających na poprawę sytuacji życiowej,
- zwiększenie skuteczności pomocy kierowanej do rodzin dysfunkcyjnych.

V. Finansowanie Programu.

Zadania trzyletniego gminnego *Programu* będą realizowane i wdrażane etapowo zgodnie z potrzebami i możliwościami finansowymi Gminy. Środki pochodzą będą głównie z budżetu samorządu gminnego, w tym jego jednostek organizacyjnych. Zadania ujęte w *Programie* mogą być także finansowane z dotacji Unii Europejskiej w ramach programów systemowych, budżetu samorządu powiatowego oraz budżetu państwa. Będą czynione również starania o pozyskanie środków z innych źródeł.

VI. Adresaci Programu.

Odbiorcami Programu są rodziny zamieszkałe na terenie Lubina, wychowujące dzieci i przeżywające z tym związane różnego rodzaju problemy i trudności, których same nie są w stanie pokonać, a także rodziny, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej i wyrażają chęć współpracy w kierunku przywrócenia zdolności do pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Program skierowany jest w szczególności do rodzin:

- bezradnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- ubogich i zagrożonych ubóstwem, bezrobotnych,
- dotkniętych problemem uzależnienia i przemocy,

VII. Podmioty uczestniczące w realizacji Programu.

W realizacji Programu wspierania rodziny będą uczestniczyć:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
- miejskie placówki oświaty i kultury,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Miejski Zespół Interdyscyplinarny,
- Urząd Miejski

przy aktywnej współpracy z:

- Sądem Rejonowym,
- Komendą Powiatową Policji,
- samorządem powiatu lubińskiego i jego jednostkami, szczególnie Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie i Powiatowym Urzędem Pracy,
- placówkami ochrony zdrowia.

Program ma charakter otwarty i może być aktualizowany w miarę pojawiających się potrzeb. W lokalnym systemie działań w zakresie rozwiązywania problemów społecznych rodziny należy wziąć pod uwagę uczestnictwo różnych podmiotów i instytucji. W działaniach profilaktycznych na rzecz rodzin wychowujących dzieci należy szczególną rolę przypisać organizacjom pozarządowym i kościelnym. Koordynowanie i organizowanie działań w ramach *Programu*, inicjowanie nowych rozwiązań należy do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie.

VIII. Monitoring realizacji Programu.

Monitorowanie *Programu* odbywać się będzie na podstawie analizy danych, w tym statystycznych, zebranych od podmiotów zaangażowanych w jego realizację z uwzględnieniem osiągniętych efektów.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Bogusława Potocka

